

ΧΡΟΝΙΚΑ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Σ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Φ. ΔΩΡΗΣ, Ε. ΚΟΥΝΟΥΓΕΡΗ-ΜΑΝΩΛΕΔΑΚΗ, Α. ΚΡΗΤΙΚΟΣ,
Μ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Π. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ, Γ. ΔΕΛΛΙΟΣ, Δ. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ, Μ.-Θ. ΜΑΡΙΝΟΣ, Ι. ΜΑΡΚΟΥ,
Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ, Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Θ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ, ΚΛ. ΡΟΥΣΣΟΣ,
Σ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚΗΣ, Θ. ΦΟΡΤΣΑΚΗΣ, Κ. ΧΡΙΣΤΑΚΑΚΟΥ

ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- 161— **Φίλιππος Δωρής** Η ιδιαιτερότητα της κανονιστικής λειτουργίας των αρχών του δικαίου και η σημασία τους στο σύστημα του ισχύοντος δικαίου (με έμφαση στο υποσύστημα του ιδιωτικού δικαίου)
- 177— **Αναστάσιος Βαλτούδης** Ειδικά ζητήματα μακροχρόνιων μισθώσεων

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

- 182— **Πληρεξουσιότητα:** Κύρος συνεχιζόμενης μετά θάνατον και μεταθανάτιας πληρεξουσιότητας. Εντολή και πληρεξουσιότητα, με τις οποίες παρέχεται εξουσία διάθεσης του συνόλου της περιουσίας του πληρεξουσιολήτη ή ποσοστού της μετά τον θάνατό του, είναι άκυρες ως αντικείμενες στα άρθρα 368 εδ. α' και 1710 ΑΚ (ΑΠ 1401/2019)
- 193— **Καταστροφή ξένου πράγματος:** Αν οι απαιτούμενες δαπάνες για την αποκατάσταση της βλάβης του καταστραφέντος πράγματος είναι ίσες ή υπερβαίνουν το κόστος απόκτησης άλλου πράγματος, ισάξιου με εκείνο που έχει υποστεί ζημία, τότε ο κύριος που επισκεύασε αυτοβούλως το πράγμα με δικά του έξοδα, τα οποία εν συνεχεία αναζητεί από τον ζημιώσαντα ως θετική ζημία, παραβιάζει το καθήκον του για περιορισμό της ζημίας του κατ' άρθρον 300 ΑΚ (ΑΠ 638/2019 με παρατηρήσεις **Κ. Σαϊτάκη**)
- 199— **Αποζημίωση:** Το "χρήμα", δηλαδή, μετά τη θέση σε ισχύ του Ν. 2842/2000, το ευρώ, δεν αποτελεί μόνο το μέσο εκπλήρωσης της αποζημιωτικής ενοχής αλλά και το μέτρο για τον προσδιορισμό του περιεχομένου της, δηλαδή το μέτρο υπολογισμού της θετικής και της αποθετικής ζημίας. Διαφορά της αναλογίας από τη διασταλτική ερμηνεία. Περιεχόμενο του ερμηνευτικού επιχειρήματος "a fortiori" (ΑΠ 343/2019)
- 204— **Γονική μέριμνα:** Προσωρινή ανάθεση της επιμέλειας του τέκνου και ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας σε περίπτωση διακοπής της έγγραφης συμβίωσης (ΜΠρΑθ 6445/2019 με παρατηρήσεις **Εμμ. Λασκαρίδη**)
- 207— **Κοινός τραπεζικός λογαριασμός:** Συνέπειες ανάληψης ολόκληρου του κατατεθειμένου ποσού από έναν δικαιούχο. Η σώρευση στην ίδια αγωγή των νομικών βάσεων αφενός της παραβίασης εκ μέρους του εναγομένου της εσωτερικής χαριστικής σχέσης μεταξύ των συνδικαιούχων του λογαριασμού και αφετέρου της τέλεσης αδικοπραξίας με επίδειξη συμπεριφοράς που αντιβαίνει στα χρηστά ήθη εμπεριέχει αντίφαση (ΜΠρΑθ 11056/2019 με σημείωση **Αθ. Κρητικού**)
- 215— **Ερμηνεία διατάξεων που μεταφέρουν στην εσωτερική έννομη τάξη κανόνες ενωσιακού δικαίου:** Το εθνικό δικαστήριο οφείλει να ερμηνεύει το εσωτερικό δίκαιο υπό το φως του κειμένου και του σκοπού της Οδηγίας, ώστε να επιτευχθεί το επιδιωκόμενο με αυτήν αποτέλεσμα. Επενδυτικές υπηρεσίες (ΑΠ 1275/2019)
- 220— **Ιδιωτικό διεθνές δίκαιο:** Ζητήματα που κρίνονται σύμφωνα με το δίκαιο του τόπου της καταστατικής έδρας της ναυτιλιακής εταιρείας. Σ' αυτά συμπεριλαμβάνεται και ο χαρακτηρισμός μιας απόφασης της γενικής συνέλευσης ως ανυπόστατης (ΠΠρΠειρ 2102/2019)

ΝΟΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- 233— **Γιάννος Παραμυθιώτης** Influencer Marketing και συγκαλυμμένη διαφήμιση
- 238— **Μαρίνα Κάβουρα** Η παραίτηση από το δικόγραφο ή το δικαίωμα της αγωγής με δήλωση που καταχωρίζεται στα πρακτικά στην τακτική διαδικασία μετά τον ν. 4335/2015

εκτελεσθεί, την εκτέλεση και την παράδοση ή την προσφορά του έργου και το είδος και ύψος της συμφωνηθείσας αμοιβής και, εάν αυτή είχε συμφωνηθεί κατά μονάδα εργασίας και ποιες ποσότητες στις συμφωνηθείσες μονάδες, από κάθε εργασία, εκτελέσθηκαν ή ότι συμφωνήθηκε, ότι, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει την αμοιβή σε χρόνο προγενέστερο της παραδόσεως του έργου ή ότι συμφωνήθηκε, ότι η παράδοση του έργου και η καταβολή της αμοιβής θα γίνει κατά τμήματα (ΑΠ 233/2016 δημοσιευμένη στην ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ), εκτός, εάν συμφωνήθηκε η αμοιβή να γίνει κατ' αποκοπή (ΑΠ 1693/2002 δημοσιευμένη στην ΤΝΠ «ΝΟΜΟΣ»).

Στην προκειμένη περίπτωση, με τον πρώτο λόγο εφέσεως, η εκκαλούσα-εναγομένη επαναφέρει τον πρωτοδικώς προβληθέντα και απορριφθέντα ισχυρισμό της, περί αοριστίας της αγωγής, ισχυριζόμενη, ότι, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, έσφαλε, περί την εφαρμογή του νόμου, κρίνοντας ότι η αγωγή ήταν επαρκώς ορισμένη. Ότι, ειδικότερα, η ένδικη αγωγή έπασχε αοριστίας και, ως εκ τούτου, έπρεπε να έχει απορριφθεί, ως απαράδεκτη, διότι, όπως ισχυρίζεται, σε αυτήν δεν εκτίθενται τα ειδικότερα στοιχεία της ενεχυρασθείσας απαιτήσεως, δηλαδή, το συμφωνηθέν έργο, το είδος και ύψος της συμφωνηθείσας αμοιβής, κατ' είδος, ποσότητα και τιμή μονάδος ή κατ' αποκοπή, εάν το έργο εκτελέσθηκε και παραδόθηκε προσηκόντως ή εάν πραγματικώς προσφέρθηκε στην εναγομένη. Από την επισκόπηση του δικογράφου τας ένδικης αγωγής, πράγματι, προκύπτει ότι, σε αυτήν δεν διαλαμβάνονται όλα τα απαραίτητα στοιχεία, για το ορισμένο της ενεχυρασθείσας απαιτήσεως. Συγκεκριμένα: α) στην αγωγή δεν εκτίθεται, αναλυτικώς, το συμφωνημένο έργο, δηλαδή, ποιες, συγκεκριμένα, εργασίες συμφωνήθηκαν να εκτελέσει η εκκαλούσα-εναγομένη, αλλά, απλώς, γίνεται παραπομπή στους ειδικότερους όρους του από 30.8.2012 ιδιωτικού συμφωνητικού, που είχε καταρτισθεί μεταξύ της τελευταίας και της εκχωρήτριας εργοδότριας, χωρίς να παρατίθενται οι απορρέουσες από τη σύμβαση αυτή υποχρεώσεις των διαδίκων ούτε οι όροι και ειδικότερες συμφωνίες, η αοριστία, δε, αυτή δεν είναι δυνατόν να συμπληρωθεί με παραπομπή σε άλλα έγγραφα, που δεν ενσωματώνονται στην αγωγή, β) ενώ εκτίθεται ότι, η εργολαβική αμοιβή είχε συμφωνηθεί να καταβάλλεται τμηματικώς, δηλαδή, με την πορεία των εκάστοτε αποπερατωθεισών εργασιών, δεν εκτίθενται στο δικόγραφο της αγωγής οι επιμέρους εργασίες, που εκτελέσθηκαν και σε ποιες ακριβώς επιμέρους εργασίες αντιστοιχούσε η εκχωρηθείσα πιστοποίηση και γ) ποιες επιμέρους συμφωνηθείσες εργασίες εκτελέσθηκαν. Με δεδομένο, δε, ότι, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στη νομική σκέψη της παρούσας, ο εκδοχέας απαιτήσεως γίνεται, από και διά της αναγγελίας της εκχωρήσεως, κύριος της εκχωρηθείσας απαιτήσεως, με όλα τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα, που συνδέονται αναπόσπαστα με τη φύση της απαιτήσεως, χωρίς βελτίωση ή χειροτέρευση της προηγούμενης νομικής θέσεως του οφειλέτη, η εφεσίβλητη-εκδοχέας έπρεπε να εκθέτει στο δικόγραφο της αγωγής, όλα τα ανωτέρω, απαιτούμενα για το ορισμένο της αγωγής, στοιχεία, η έλλειψη των οποίων στερεί από την εκκαλούσα-εναγομένη τη δυνατότητα άμυνας κατά της αγωγής, αφού παρέχεται, από το νόμο, στην τελευταία, το δικαίωμα να αντιτάξει κατά της εφεσίβλητης – ενάγουσας – εκδοχέως, όλες τις ουσιαστικές ενστάσεις, που της ανήκουν από την απαίτηση, κατά της εκχωρήτριας, εφόσον δεν συναρτώνται στενά με το πρόσωπο της τελευταίας. Σημειώνεται ότι, στην προκειμένη περίπτωση, δεν πρόκειται για απαίτηση, που έχει, ως αιτία την αιτιώδη αναγνώριση χρέους, όπως αβασίμως, ισχυρίζεται, με τις κατατεθείσες ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, έγγραφες προτάσεις της, η εφεσίβλητη-ενάγουσα, καθώς, με την αγωγή δεν γίνεται επίκληση καταρτίσεως συμβάσεως μεταξύ εργολάβου και εργοδότριας εταιρείας και, δη, τέτοιας, που να έγινε, με σκοπό να γεννηθεί ενοχή και να δημιουργηθεί υποχρέωση

καταβολής του αιτουμένου ποσού, μη εξαρτώμενη από την αιτία του χρέους ούτε ιστορείται αποδοχή, με οποιονδήποτε τρόπο, της γενομένης, με την αναγνώριση και την υπόσχεση πληρωμής του χρέους, προτάσεις προς καύρτιση σχετικής συμβάσεως (σημειωτέον, ότι, με την αγωγή, ουδόλως αποδίδεται στην υπογραφή της ιστορούμενης πιστοποίησης ο χαρακτήρας της «προτάσεως» προς καύρτιση συμβάσεως), ώστε να μην είναι αναγκαία η παραθεση των πραγματικών στοιχείων της συμβάσεως έργου και, ότι, παρά τη μεία της αιτίας, οι συμβαλλόμενοι θέλησαν ενοχή αφηρημένη, ανεξάρτητη από την αιτία, αλλά, γίνεται, μόνον, μεία δηλώσεως, επιβεβαιωτικής της εκτελέσεως τμήματος της συμβάσεως έργου και αναγνώρισεως υπάρχουσας εκ της αιτίας αυτής οφειλής, καθώς και υποσχέσεως καταβολής του ποσού αυτού, λόγω οφειλής του εκ συγκεκριμένης αιτίας, η οποία (δήλωση) έγινε μονομερώς από την εκκαλούσα-εναγομένη (ΑΠ 878/2018 δημοσιευμένη στην ΤΝΠ «ΝΟΜΟΣ»). Έσφαλε, επομένως, πράγματι, ως προς την ορθή εφαρμογή του νόμου, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που θεώρησε την αγωγή, ως ορισμένη, ενώ, εάν εφάρμοζε, ορθώς, το νόμο θα έπρεπε να απορρίψει αυτήν, ως απαράδεκτη, λόγω αοριστίας...

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών
Αριθμ. 6445/2019

Πρόεδρος: Ελ. Φραγκουδάκη, Πρόεδρος Πρωτοδικών
Δικηγόροι: Ελ. Φουντουλάκη – Χρ. Λυντήρης

Κατανομή των κινητών σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης. Μέσα προστασίας του κυρίου, όταν ο άλλος σύζυγος αρνείται να παραδώσει τα κινητά που ανήκουν στον πρώτο. Προσωρινή ανάθεση της επιμέλειας του τέκνου και ρύθμιση του δικαιώματος επικοινωνίας σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης. Εφόσον το τέκνο είναι μικρής ηλικίας και από τη γέννησή του δεν έχει απομακρυνθεί από τη μητέρα του, η οποία έχει ασκήσει στον μητρικό της ρόλο, το συμφέρον του επιβάλλει να ανατεθεί η άσκηση της επιμέλειας στην μητέρα. Παράλληλα, το συμφέρον του τέκνου για όσο το δυνατόν ευρύτερη επικοινωνία με τον πατέρα του υπηρετείται με την κατά διαστήματα διανυκτέρευση του στην οικία του τελευταίου, ιδίως εφόσον πρόκειται για οικείο στο τέκνο περιβάλλον.

Διατάξεις: ΑΚ 987, 1094, 1394, 1395- ΚΠολΔ 733

[...Σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης η κατανομή των κινητών ανάμεσα στους συζύγους ρυθμίζεται με διαφορετικούς τρόπους, ανάλογα αν πρόκειται για κινητά, που ανήκουν στην κυριότητα του ενός (άρθρο 1394 ΑΚ), ή αν πρόκειται για κινητά, που ανήκουν κατά συγκυριότητα και στους δύο συζύγους από κοινού (άρθρο 1395 ΑΚ). Σύμφωνα με το άρθρο 1394 ΑΚ, σε περίπτωση διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, καθένας από τους συζύγους δικαιούται να παραλάβει τα κινητά που του ανήκουν, ακόμη και εάν τα χρησιμοποιούσαν και οι δύο ή και μόνος ο άλλος σύζυγος. Υποχρεούται όμως να παραχωρήσει στον άλλο σύζυγο τη χρήση των οικιακών αντικειμένων, που του είναι απολύτως απαραίτητα για τη χωριστή του εγκατάσταση, αν το επιβάλλουν οι περιστάσεις για λόγους επιείκειας. Επίσης, εάν μετά τη διακοπή της έγγαμης συμβίωσης, ο σύζυγος, στον οποίο ανήκουν τα κινητά πράγματα του συζυγικού οίκου, εμποδίζεται από τον άλλο να τα παραλάβει, ο πρώτος δικαιούται να ασκήσει εναντίον του δεύτερου την δικοδικητική αγωγή (άρθρο 1094 ΑΚ), την αγωγή περί αποβολής

από τη νομή (άρθρο 987 ΑΚ) και να υποβάλει αίτηση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων νομής (άρθρα 733-734 ΚΠολΔ). (βλ. ΠΠΡΑΘ 2384/2013 ΝΟΜΟΣ, ΜΠΡΤρικ 219/2017 ΕΦΑΔ 2018. 65, ΝΟΜΟΣ, Χαμηλοθώρη, Ασφαλιστικά Μέτρα, 2016, σελ. 461-462) Κατ' άρθρο 733 ΚΠολΔ, ασφαλιστικά μέτρα σε κάθε είδους υποθέσεις νομής ή κατοχής διατάσσονται αποκλειστικά από το Ειρηνοδίκη. [...]

Με την από ... αίτηση, ο αιτών ζητεί τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, προκειμένου προσωρινά να κατανεμηθεί χρονικά η άσκηση της επιμέλειας του ανήλικου τέκνου των διαδίκων ..., μεταξύ του ιδίου και της καθ' ης η αίτηση (συνεπιμέλεια), εν διαστάσει συζύγου του, άλλως επικουρικά να ρυθμιστεί το δικαίωμα της προσωπικής επικοινωνίας του με αυτό, κατά τον τρόπο που ο ίδιος υποδεικνύει, να υποχρεωθεί η καθ' ης να του παραδίδει το τέκνο τους κατά τις ημέρες και ώρες άσκησης εκ μέρους του της συνεπιμέλειας, άλλως της επικοινωνίας, με απειλή κατά της καθ' ης χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης, για κάθε παραβίαση της απόφασης και προσωπικής κρίσης της αίτησης και να καταδικαστεί η καθ' ης στα δικαστικά του έξοδα. Η αίτηση αρμοδίως εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού, κατά την προκείμενη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 682 και επ. ΚΠολΔ). Είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1510, 1511, 1513, 1514, 1516, 1518, 1520 ΑΚ, 731, 735, 947, 950 και 176 ΚΠολΔ. Πρέπει επομένως η αίτηση να εξεταστεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

Με την από ... αίτηση η αιτούσα ζητεί: α) να της ανατεθεί προσωρινά, αποκλειστικά η άσκηση της επιμέλειας του ανήλικου τέκνου των διαδίκων, β) να υποχρεωθεί ο καθ' ου η αίτηση να καταβάλει σε αυτήν, υπό την ιδιότητά της ως ασκούσας την επιμέλεια του προσώπου του ανήλικου τέκνου τους, για την προσωρινή διατροφή και για λογαριασμό του, το ποσό των ... ευρώ μηνιαίως, νομιμότοκα, για το χρονικό διάστημα από την επίδοση της αίτησης και γ) να υποχρεωθεί ο καθ' ου να της παραδώσει τα ακόλουθα κινητά πράγματα, που παραμένουν στην οικογενειακή στέγη των διαδίκων, στο ... Αττικής (οδός ... αριθ. ...), μετά τη διάσπαση της έγγαμης συμβίωσής τους και τα οποία η αιτούσα ισχυρίζεται ότι της ανήκουν κατά κυριότητα, ήτοι: [...]. Επίσης η αιτούσα ζητεί να καταδικαστεί ο καθ' ου στα δικαστικά της έξοδα. Κατά τα λοιπά αιτήματά της η αίτηση είναι παραδεκτή και νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1485, 1486, 1487, 1489 παρ. 2, 1493, 1496, 1498, 341, 345, 346, 1510, 1513, 1514, 1516, 1518 ΑΚ, 728 επ., 735, 176 ΚΠολΔ. Πρέπει, επομένως, η αίτηση, κατά το μέρος που κρίθηκε παραδεκτή και νόμιμη, να εξεταστεί περαιτέρω ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

Οι διάδικοι τέλεσαν γάμο στις ..., από τον οποίο απέκτησαν ένα άρρεν τέκνο, γεννηθέν στις ... 2018, το οποίο ονομάστηκε ... Η έγγαμη συμβίωση των διαδίκων διακόπηκε περί τα τέλη του μηνός ... του 2019, οπότε η καθ' ης η αίτηση-αιτούσα αποχώρησε, μαζί με το ανήλικο τέκνο των διαδίκων, από τη συζυγική στέγη και έκτοτε διαμένει στην Κορινθία. Περαιτέρω πιθανολογείται ότι η καθ' ης η αίτηση-αιτούσα είναι καλή μητέρα και επιδεικνύει στοργή και αγάπη στο ανήλικο τέκνο της, έχει αφιερωθεί στο μητρικό ρόλο και επιθυμεί το καλύτερο δυνατό για αυτό. Ενόψει αυτών και λαμβανομένης υπόψη της ηλικίας του ανήλικου τέκνου και του γεγονότος ότι από τη γέννησή του δεν έχει απομακρυνθεί από τη μητέρα του, το Δικαστήριο κρίνει ότι το συμφέρον του, όπως προσδιορίζεται από την ανάγκη της ομαλής σωματικής και ψυχοπνευματικής ανάπτυξής του, επιβάλλει να ανατεθεί προσωρινά η άσκηση της επιμέλειας του προσώπου του στην καθ' ης η αίτηση-αιτούσα, η οποία είναι ικανή και κατάλληλη να ανταποκριθεί στα από την επιμέλεια απορρέοντα καθήκοντά της. Το αίτημα του αιτούντος-καθ' ου η αίτηση περί χρονικής κατανομής της άσκησης της επιμέλειας του ανήλικου τέκνου μεταξύ τους (συνεπιμέλεια) τυγχάνει

απορριπτό, καθόσον αυτό αντίκειται προς το συμφέρον του, λαμβανομένων υπόψη αφενός της μικρής ηλικίας του και αφετέρου των εξαιρετικά τεταμένων σχέσεων μεταξύ των διαδίκων, που καθιστούν εκ των πραγμάτων αδύνατη τη μεταξύ τους συνεννόηση για τα ζητήματα που άπτονται της επιμέλειας αυτού. Περαιτέρω εφόσον η επιμέλεια του ανήλικου ανατίθεται στη μητέρα, ο πατέρας του έχει δικαίωμα να επικοινωνεί με αυτό. Το άκρως προσωπικό αυτό δικαίωμα του αιτούντος – καθ' ου η αίτηση απορρέει από το φυσικό δεσμό του αίματος και του αισθήματος στοργής προς το τέκνο του, συντελεί δε στην ανάπτυξη του ψυχικού του κόσμου και στην εν γένει προσωπικότητά του. Παράλληλα το συμφέρον του ανήλικου είναι να λαμβάνει χώρα όσο το δυνατόν μεγαλύτερη επικοινωνία με τον πατέρα του, ο οποίος το υπεραγαπά και είναι ιδιαίτερα συνδεδεμένος μαζί του, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να ενισχύεται ο μεταξύ τους ψυχικός δεσμός και να αποφευχθεί η μεταξύ τους αποξένωση. Συντρέχει δε επείγουσα περίπτωση ρύθμισης της επικοινωνίας του πατέρα με το ανήλικο τέκνο των διαδίκων, λόγω της μεταξύ τους διαφωνίας ως προς τον τρόπο άσκησης αυτής. Το ανήλικο τέκνο είναι ηλικίας μόλις δεκαέξι μηνών. Όλα δε τα παιδιά της αντίστοιχης με αυτό ηλικίας, κατά τις νυκτερινές ώρες, έχουν κατά τεκμήριο ανάγκη την ασφάλεια που τους προσφέρει το γνώριμο σε αυτά περιβάλλον της οικίας, στην οποία διαβιώνουν και αναπτύσσονται. Ωστόσο εν προκειμένω, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, το συμφέρον του τέκνου εξυπηρετείται ισάξια με την διανυκτέρευση του και στην οικία του πατέρα του, το οποίο ήταν και η οικογενειακή στέγη των διαδίκων πριν τη διάσπαση της έγγαμης συμβίωσής τους. Ειδικότερα το ανήλικο τέκνο των διαδίκων από τη γέννησή του κατοικούσε στην εν λόγω οικία, όπου εξακολουθεί να βρίσκεται πλήρως εξοπλισμένο και κατάλληλα διαμορφωμένο το δωμάτιό του, ήτοι πρόκειται για περιβάλλον γνώριμο στο τέκνο, με το οποίο αυτό είναι απολύτως εξοικειωμένο. Εφόσον δε πλέον το ανήλικο τέκνο διαμένει, μαζί με τη μητέρα του, στην οποία κατά τα ανωτέρω ανατίθεται προσωρινά η επιμέλειά του και επομένως καθορίζει τον τόπο κατοικίας του, στο ... Κορινθίας, η επικοινωνία του με τον πατέρα του λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά αποκλειστικά σε εξωτερικούς χώρους πέριξ της περιοχής του ..., γεγονός που συνεπάγεται υπέρμετρη ταλαιπωρία για το τέκνο, αλλά και για τον πατέρα του, καθώς επίσης και σημαντική οικονομική επιβάρυνσή του, με συνακόλουθη συνέπεια τον εκ τοις πράγμασι σε βάθος χρόνου περιορισμό της μεταξύ τους επικοινωνίας, προς βλάβη της συναισθηματικής υγείας και επομένως του συμφέροντος του ανήλικου τέκνου. Κατόπιν συνεκτίμησης όλων των ανωτέρω, η διανυκτέρευση αυτού στην οικία του πατέρα του, τουλάχιστον για κάποια βράδια, προκειμένου να διευκολυνθεί και να καταστεί ουσιαστικότερη η επικοινωνία τους, προς όφελος του τέκνου, κρίνεται επιβεβλημένη, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της μητέρας. Κατόπιν τούτων ο πλέον κατάλληλος τρόπος επικοινωνίας του αιτούντος-καθ' ου η αίτηση, με το ανήλικο τέκνο των διαδίκων, είναι: 1) Κάθε Τρίτη, Πέμπτη και Παρασκευή από ώρα 17:00 έως ώρα 21:00, 2) Κάθε δεύτερο Παρασκευοσαββατοκύριακο από ώρα 17:00 της Παρασκευής έως ώρα 21:00 της Κυριακής, 3) Στις γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς από 30 Δεκεμβρίου ώρα 17:00 μέχρι 3 Ιανουαρίου ώρα 21:00, 4) Στις γιορτές του Πάσχα από Τρίτη της Διακαινησίμου ώρα 17:00 μέχρι Κυριακή του Θωμά ώρα 21:00, 5) Στις θερινές διακοπές από 1η Αυγούστου ώρα 09:00 μέχρι 15 Αυγούστου ώρα 21:00. Ο αιτών-καθ' ου η αίτηση θα παραλαμβάνει ο ίδιος προσωπικά το ανήλικο τέκνο από την κατοικία της καθ' ης η αίτηση-αιτούσας και θα το επιστρέφει επίσης στο αυτό μέρος ο ίδιος προσωπικά. Σε περίπτωση ασθένειας του ανήλικου τέκνου, η επικοινωνία θα λαμβάνει χώρα στην οικία του τελευταίου (του τέκνου) και της καθ' ης η αίτηση-αιτούσας. [...] Δεδομένου όμως ότι το ανήλικο τέ-

κνο θα διανυκτερεύει στην οικία του πατέρα του και ενδέχεται να αντιμετωπίσει αιφνιδώς πρόβλημα υγείας, η μητέρα υποχρεούται να τον πληροφορήσει για το όνομα και το τηλέφωνο του παιδιάτρου που το παρακολουθεί. Οι ως άνω ρυθμίσεις θα αναστέλλονται το μήνα Ιούλιο για είκοσι συνεχόμενες ημέρες, στην περίπτωση που το ανήλικό τέκνο των διαδίκων, μαζί με την καθ' ης η αίτηση-αιτούσα μητέρα του, απουσιάζει κατά τη διάρκεια των ημερών αυτών για θερινές διακοπές, οι οποίες είναι απαραίτητες για την υγιή ψυχοσωματική του ανάπτυξη, ενόψει της ηλικίας του. Το αίτημα του αιτούντος-καθ' ου περί ορισμού ωρών τηλεφωνικής επικοινωνίας με το ανήλικό τέκνο κρίνεται απορριπτέο επί του παρόντος, λόγω αδυναμίας του τέκνου τηλεφωνικής επικοινωνίας, δεδομένης της εξαιρετικά μικρής ηλικίας του...]

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

I. Η έννοια του παιδιού αποτελεί μια έννοια δυσχερή στον προσδιορισμό της (βλ. σχετικά Αλεξανδρίδου-Αιγυπιάδου, Η προστασία των προσωπικών δεδομένων ανηλίκων στον ΓΚΠΔ, ΔΙΜΕΕ 2019, 5, 11). Σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (άρθρο 1), παιδί θεωρείται κάθε ανθρώπινο ον μικρότερο των δεκαέξι ετών, εκτός εάν η ενηλικίωση επέρχεται νωρίτερα, σύμφωνα με την ισχύουσα για το παιδί νομοθεσία. Το συμφέρον του παιδιού αποτελεί μια ιεραρχικά ανωτέρα άλλων συμφερόντων αξία, η οποία προστατεύεται τόσο σε διεθνές όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο (*Mennesson κατά Γαλλίας*, αρ. 65192/11, ΕΔΔΑ 2014-*Paradiso και Campanelli κατά Ιταλίας* [GC], αρ. 25358/12, 24 Ιανουαρίου 2017-*Odièvre κατά Γαλλίας* [GC], αρ. 42326/98, ΕΔΔΑ 2003 III). Υπερέχει μάλιστα της έννοιας του συμφέροντος της μητέρας και του πατέρα και αποτελεί το όριο στην άσκηση των δικαιωμάτων επ' αυτού (*Gerber* (επιμ.), *Kindeswohl contra Elternwillen?* Aspekte eines neuen Familienrechtes, 1975, σ. 50). Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων διατροφής, γονικής μέριμνας ακόμα και αναπαραγωγής πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα του παιδιού.

Το συμφέρον του τέκνου διέπει το οικογενειακό δικαίο και αποτελεί άξονα για τη ρύθμιση ζητημάτων, όπως η ανάθεση της γονικής μέριμνας αυτού σε έναν από τους δύο γονείς (ΑΚ 1511, ΑΚ 1512, ΑΚ 1515, ΑΚ 1517-*Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη*, Οικογενειακό Δίκαιο, τόμος ΙΙβ, 1990, σ. 40-47-*Δασκαρόλης*, Παραδόσεις Οικογενειακού Δικαίου, τόμος ΙΙ, 2001, σ. 386-394-*Παπαχρίστου*, Εγχειρίδιο Οικογενειακού Δικαίου, 2005, σ. 322-*Παντελίδου*, Το διαζύγιο και οι συνέπειές του, 2η έκδ., 2019, σ. 303 επ.). Αποτελεί βασική έννοια και σ' άλλους χώρους του αστικού δικαίου που έχουν αυτονομηθεί από το οικογενειακό δικαίο, όπως η ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή (*Φουντεδάκη*, Ανθρώπινη αναπαραγωγή και αστική ιατρική ευθύνη, 2007, σ. 169-170-*Τροκάνας*, Ανθρώπινη Αναπαραγωγή, Η ιδιωτική αυτονομία και τα όριά της, 2011, σ. 164-165). Μάλιστα, η έννοια αυτή αναφέρεται στο άρθρο 1 παρ. 2 του Ν. 3305/2005 ως γενική αρχή που διέπει όλο το νομοθετικό πλαίσιο της ιατρικώς υποβοηθούμενης αναπαραγωγής. Παράλληλα, προστατεύεται ιδιαίτερος και σε λοιπούς αυτονομηθέντες κλάδους του αστικού δικαίου, όπως την προστασία του καταναλωτή (άρθρο 7 παρ. 2 περ. δ' ν. 2251/2994) αλλά και στο δικαίο προστασίας προσωπικών δεδομένων (άρθρο 21 ν. 4624/2019).

Ως συμφέρον του παιδιού νοείται το σωματικό, υλικό, πνευματικό, ψυχικό και ηθικό και γενικά κάθε είδους συμφέρον του ανηλίκου (ΑΠ 824/2018 ΤΝΠ Νόμος- ΑΠ 1027/2010 ΤΠΝ Νόμος- ΜΠρΘεσ 299/2014 ΤΝΠ Ισοκράτης). Το συμφέρον του παιδιού δεν συνιστά μια στατική έννοια, αλλά μπορεί να μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου ή τη μεταβολή των συνθηκών (*Παντελίδου*, Το διαζύγιο και οι συνέπειές του, 2η έκδ., 2019, σ. 303 επ.). Ο προσδιορισμός της έννοιας του συμφέροντός του είναι σημαντική δικανική εργασία διότι μια λάθος οριοθέτηση της εν λόγω έννοιας μπορεί να υπαχθεί στον με αριθμό 1 λόγο αναίρεσης του άρθρου 559 ΚΠολΔ. Η έννοια αυτή χαρακτηρίζεται ως αόριστη νομική διότι, αν και περιέχε-

ται σε κανόνες δικαίου και αποτελεί προϋπόθεση του πραγματικού τους (έννοια νομική), δεν προκύπτει από τους συναφείς κανόνες με πληρότητα η σημασία της (έννοια αόριστη). Η εξειδίκευση των αόριστων νομικών εννοιών, και συγκεκριμένα εν προκειμένω της έννοιας του συμφέροντος, υπάγεται στον αναίρετικό έλεγχο του Ανώτατου Ακυρωτικού Δικαστηρίου (*Γιακουμής/Κόντης*, σε *Απαλλαγάκη*, Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας, Ερμηνεία κατ' άρθρο, άρθρο 559, αρ. 26-*Σινανιώτης*, Η αναίρεση κατά τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, 1996, σ. 104). Αντιθέτως, δεν ελέγχεται αναίρετικά το αν το ανήλικό τέκνο έχει την απαιτούμενη ωριμότητα, ώστε να ζητηθεί η γνώμη του προκειμένου να ρυθμιστεί η γονική μέριμνα, σύμφωνα με το άρθρο 1511 παρ. 3 ΑΚ (*Νίκας*, Πολιτική Δικονομία ΙΙΙ, 2007, σ. 408-409).

II. Παρότι είναι δυσχερές ο προσδιορισμός του τι είναι «συμφέρον του τέκνου» θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην δημιουργία ενός τεκμηρίου υπέρ του συμφέροντος αυτού σωρευτικά τα κάτωθι κριτήρια:

α) **Η σχέση με τους γονείς.** Η σχέση με τους γονείς και συγκεκριμένα το δικαίωμα επικοινωνίας, επιμέλειας και γονικής μέριμνας θα πρέπει να υλοποιείται μόνο εφόσον λειτουργεί θετικά και στη συμπεριφορά του παιδιού (βλ. σχετικά *Βούλγαρη*, ΕφΑΔ 2009, 812-813-*Σταμπέλου*, Προσωπικότητα και οικογενειακές σχέσεις. Το παράδειγμα της επικοινωνίας του τέκνου, 2010, σ. 51 επ. και 61 επ.-*Φουντεδάκη*, Φυσικό Πρόσωπο και Προσωπικότητα στον Αστικό Κώδικα, 2012, σ. 197- ΜΠρΑθ 1936/2008 ΕφΑΔ 2009, 810- ΜΠρ-Σπάρτης 835/2005 ΝοΒ 2007, 635- ΜΠρΚαθ 10/1994 Αρμ 1994, 432). Αυτό θα πρέπει να γίνεται ανεξάρτητα από το φύλο του γονέα. Κάτι διαφορετικό θα αντέκειτο στην αρχή της ισότητας (άρθρο 2 παρ. 1 Σ-*Κουμουτζής*, Η γονική μέριμνα του γεννημένου χωρίς γάμο παιδιού και το δικαίωμα οικογενειακής ζωής του πατέρα, 2011, σ. 143 επ.). Συνήθως ευνοείται στο ζήτημα άσκησης γονικής μέριμνας και επιμέλειας η μητέρα. Εντούτοις υφίστανται και εξαιρέσεις εάν η σχέση με τον πατέρα είναι στενότερη (πρβλ. *Ε. κατά Β.*, ΔΕΕ, C-436/13, 1 Οκτωβρίου 2014, περίληψη της υπόθεσης στην τοποθεσία <http://cases.iclr.co.uk>, και ΜΠρΘεσ 1632/2019, ΤΝΠ Νόμος).

Τα δικαστήρια αποκλείουν την επικοινωνία και απορρίπτουν το αίτημα της γονικής μέριμνας σε περίπτωση που η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού θα χειροτέρευε τη συναισθηματική κατάσταση του παιδιού. Αυτό, για παράδειγμα, γίνεται σε περίπτωση που οι γονείς που εκμεταλλεύονται σεξουαλικά το παιδί (ΜΠρ-Κω 150/2019, αδημ.), ή έχουν οι ίδιοι ψυχολογικά προβλήματα (ΜΠρΑθ 4468/2012, αδημ.) ή χρησιμοποιούν το παιδί ως μέσο για να εκδικηθούν τον άλλο γονέα. Ορθό επίσης θα ήταν το συμφέρον του τέκνου να προσδιορίζεται από μη περιουσιακούς παράγοντες. Η καταλληλότητα των γονέων για τη διαπαιδαγώγηση και την φροντίδα του τέκνου θα πρέπει να κρίνεται μάλλον από την ικανότητα αυτών να προσαρμόζονται στις απαιτήσεις της σύγχρονης κοινωνίας και στις ανάγκες του παιδιού και όχι αποκλειστικά με κριτήριο την οικονομική τους ευρωστία. Αν και κατά την εκτίμηση του συμφέροντος του τέκνου λαμβάνεται υπόψη η ψυχοσυναισθηματική κατάστασή του, υπάρχουν περιπτώσεις στη νομολογία όπου συνεκτιμάται και η οικονομική πλευρά (ΜΠρΠατρ 554/2001 ΝοΒ 2001, 1478).

Το συμφέρον του τέκνου αποτελεί πάντοτε την κατευθυντήρια γραμμή που αποσκοπεί στην ανάπτυξη του ανηλίκου σε μία ανεξάρτητη και υπεύθυνη προσωπικότητα. Κατά τη σχολιαζόμενη απόφαση, με αριθμό 6445/2019 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, κρίθηκε ότι το συμφέρον του παιδιού επιβάλει την επικοινωνία με τον πατέρα του, ο οποίος παρουσιάζεται το ίδιο στοργικός με τη μητέρα του τέκνου («... το συμφέρον του ανηλίκου είναι να λαμβάνει χώρα όσο το δυνατόν μεγαλύτερη επικοινωνία με τον πατέρα του, ο οποίος το υπεραγαπά και είναι ιδιαίτερα συνδεδεμένος μαζί του, κατά τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να ενισχύεται ο μεταξύ τους ψυχικός δεσμός και να αποφευχθεί η μεταξύ τους αποξένωση...»).

β) **Ο χώρος φιλοξενίας.** Είναι πλήρως αποδεκτό στη θεωρία

ότι το περιβάλλον επηρεάζει την ψυχοσυναισθηματική σφαίρα του ατόμου γι' αυτό και αναγνωρίζεται ως έκφανση του δικαιώματος προστασίας της προσωπικότητάς του (Σταμπέλου, Προσωπικότητα και Οικογενειακές Σχέσεις, Το παράδειγμα της επικοινωνίας του τέκνου, 2010, σ. 34-35· Ι. Καράκωστας, Το δικαίωμα της προσωπικότητας, 2012, σ. 92-93· Απ. Γεωργιάδης, Γενικές Αρχές Αστικού Δικαίου, έκδ. 5^η, 2019, αρ. 7). Η αλλαγή περιβάλλοντος του παιδιού σαφώς επιδρά στην κοινωνικοσυναισθηματική του ανάπτυξη και για αυτό τον λόγο αποφεύγεται (Barbara Mercredi κατά Richard Chaffe, ΔΕΕ, C-497/10 PPU, 22 Δεκεμβρίου 2010). Και ο χώρος φιλοξενίας του παιδιού είναι ένα σημαντικό κριτήριο για το αν θα δοθεί η γονική μέριμνα ή αν θα επιτραπεί η μέσω διανυκτέρευσης επικοινωνία του άλλου γονέα με αυτό, όπως στην σχολιαζόμενη απόφαση. Η αλλαγή ή η μόλυνση του περιβάλλοντος ανάπτυξης του παιδιού εγείρει αξιώσεις αποζημίωσης λόγω ηθικής βλάβης (ΑΚ 57/59· Ι. Καράκωστας, Το δικαίωμα της προσωπικότητας, 2012, σ. 92-93· ΕφΠειρ 361/2009 ΤΝΠ Νόμος· ΕφΑθ 716/2006 ΤΝΠ Νόμος· ΕφΑθ 10504/1986, ΕλλΔνη 1987, 1315). Κατά συνέπεια, ο γονέας που αναλαμβάνει την επιμέλεια του παιδιού θα πρέπει να διατηρεί κατάλληλο τον χώρο για την ψυχική ηρεμία και για την πνευματική ανάπτυξη του. Ορθώς, επομένως, δεν ανατίθεται η επιμέλεια του τέκνου σε γονέα, ο οποίος λόγω πυρκαγιάς έχει ακατάλληλο σπίτι (ΜΠρΑθ 4468/2012, αδημ.).

Κατά την σχολιαζόμενη απόφαση, το τέκνο θα πρέπει να διαμένει έστω και προσωρινά και στην κατοικία του πατέρα του, διότι τούτο συμβάλει στην συναισθηματική του σταθερότητα («... εν προκειμένω, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, το συμφέρον του τέκνου εξυπηρετείται ισάξια με την διανυκτέρευση του και στην οικία του πατέρα του, το οποίο ήταν και η οικογενειακή στέγη των διαδίκων πριν τη διάσπαση της έγγαμης συμβίωσής τους. Ειδικότερα το ανήλικο τέκνο των διαδίκων από τη γέννησή του κατοικούσε στην εν λόγω οικία, όπου εξακολουθεί να βρίσκεται πλήρως εξοπλισμένο και κατάλληλα διαμορφωμένο το δωμάτιό του, ήτοι πρόκειται για περιβάλλον γνώριμο στο τέκνο, με το οποίο αυτό είναι απολύτως εξοικειωμένο.». Ο χώρος διαμονής φαίνεται να κατέχει σημαντικό ρόλο στη συναισθηματική σταθερότητα του παιδιού.

γ) **Η ταλαιπωρία που θα υποστεί το παιδί.** Θα πρέπει να αποφεύγεται η ταλαιπωρία του παιδιού ή του άλλου γονέα, προκειμένου να ικανοποιηθεί το δικαίωμα επικοινωνίας μεταξύ τους, διότι το αντίστροφο δεν θα λάμβανε υπόψη τα συμφέροντα της άλλης πλευράς και θα ήταν αντίθετο με την καλή πίστη (βλ. Παπαντωνίου, Η καλή πίστις εις το αστικόν δίκαιον). Κατά την σχολιαζόμενη απόφαση θα αντίκειται στην καλή πίστη για τον έχοντα δικαίωμα επικοινωνίας με το τέκνο γονέα να διανύει μεγάλες αποστάσεις προκειμένου να συναντά για λίγες ώρες το τέκνο («...η επικοινωνία του με τον πατέρα του λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά αποκλειστικά σε εξωτερικούς χώρους περί της περιοχής του ..., γεγονός που συνεπάγεται υπέρμετρη ταλαιπωρία για το τέκνο, αλλά και για τον πατέρα του, καθώς επίσης και σημαντική οικονομική επιβάρυνσή του, με συνακόλουθη συνέπεια τον εκ τοις πράγμασι σε βάθος χρόνου περιορισμό της μεταξύ τους επικοινωνίας, προς βλάβη της συναισθηματικής υγείας και επομένως του συμφέροντος του ανήλικου τέκνου...»). Εξάλλου ο κοινωνικός σκοπός του λειτουργικού δικαιώματος της γονικής μέριμνας είναι αφενός να εξασφαλιστεί στον κάθε γονέα η δυνατότητά του να αναπτύξει αισθήματα αγάπης και στοργής με το τέκνο του, να οικοδομήσει δηλαδή ένα υγιή συναισθηματικό δεσμό μαζί του, και αφετέρου να αποφευχθεί ο κίνδυνος αποξένωσης του γονέα από τα τέκνα σε περίπτωση διάστασης των συζύγων. Οι γονείς θα πρέπει να αποσκοπούν στη συναισθηματική και ηθική στήριξη του παιδιού προκειμένου να μην κλονισθεί η λόγω της διάσπασης της έγγαμης συμβίωσης των γονέων ψυχική και συναισθηματική ισορροπία του τέκνου καθώς και η σταθεροποίηση των συνθηκών ανάπτυξής του.

III. Για να αποφευχθεί ο κίνδυνος άσκησης των γονεϊκών δικαιωμάτων με τρόπο καταχρηστικό και αντίθετο στην καλή πίστη, θα πρέπει κατά την άσκηση των δικαιωμάτων αυτών να λαμβά-

νεται πάντα υπόψη το συμφέρον του παιδιού, ακόμα και αν δεν προβλέπεται σε κάποιες περιπτώσεις η υπεροχή του συμφέροντος του παιδιού έναντι των συμφερόντων άλλων (πρβλ. Λασκαρίδης, Η λειτουργία των κριτηρίων της ΑΚ 281. Μια δικαιολογική και κριτική προσέγγιση, ΧρΔ 2015, 489-499). Το συμφέρον του παιδιού λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο με σκοπό να διατηρηθεί ο ψυχικός δεσμός αυτού και με τους δύο γονείς, εκτός αν οι συνθήκες επιβάλλουν η επιμέλεια του τέκνου να ασκείται από έναν μόνο γονέα (Hausheer/Geiser/Aebi-Muller, Das Familienrecht des Schweizerischen Zivilgesetzbuches, 2007). Θα πρέπει να λαμβάνονται λοιπόν τα κατάλληλα μέτρα για την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του παιδιού, με τρόπο ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η ψυχική ή σωματική του ανάπτυξη (βλ. Schnyder, Supplement Kindesrecht, 1977, σ. 68-71). Απασχολεί πάντως έντονα τη νομολογία ο προσδιορισμός αυτής της έννοιας του συμφέροντος (βλ. Κουνουγέρη-Μανωλεδάκη, Η νομολογιακή εφαρμογή του άρθρου 281 ΑΚ στο οικογενειακό δίκαιο, ΕλλΔνη 1997, 1457 επ.).

Συμπερασματικά: Το συμφέρον του τέκνου αποτελεί ένα κριτήριο για τη δικαστική ρύθμιση του ζητήματος άσκησης της επιμέλειας του τέκνου. Κατά την εξειδίκευση της ως άνω αόριστης νομικής έννοιας, το Δικαστήριο δεν μπορεί να συνεκτιμά στοιχεία, όπως το φύλο, τη φυλή, την εθνική ή κοινωνική προέλευση, την περιουσία, τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες των γονέων. Επίκληση αυτών κατά την διαδικασία εξειδίκευσης της αόριστης νομικής έννοιας του συμφέροντος του τέκνου οδηγεί σε απαράδεκτες διακρίσεις. Αντιθέτως, θα πρέπει να εξετάζονται όλα τα επωφελή και πρόσφορα για τον ανήλικο στοιχεία και περιστάσεις. Υφίσταται έτσι ευρύ πεδίο ώστε, αφού ληφθούν υπόψη όλες οι σχέσεις και περιστάσεις, να καταλήξει ο δικαστής σε απόφαση, η οποία θα εξυπηρετεί με τον καλύτερο τρόπο το συμφέρον του τέκνου (βλ. Παπαχρίστου, Εγχειρίδιο Οικογενειακού Δικαίου, 3^η έκδ., 2005, σ. 322 επ.· Παντελίδου, Το διαζύγιο και οι συνέπειές του, 2^η έκδ., 2019, σ. 303 επ.).

Εμμανουήλ Λασκαρίδης
Δικηγόρος – Δ.Ν.

ΕΙΔΙΚΟΙ ΑΣΤΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών Αριθμ. 11056/2019

Προεδρεύουσα: Μ. Σοφού, Πρωτοδίκης
Δικηγόροι: Αντ. Ντούμος – Ελ. Πουλοπούλου

Κατάρτιση, χαρακτηριστικά και λειτουργία της σύμβασης κατάθεσης σε κοινό λογαριασμό. Σε περίπτωση ανάληψης ολόκληρου του ποσού από έναν δικαιούχο, ο άλλος δικαιούχος αποκτά αναγωγική απαίτηση εκ του νόμου έναντι του αναλαβόντος για καταβολή σε αυτόν ποσού ίσου προς το μισό του αναληφθέντος ποσού, εκτός αν προκύπτει κάτι διαφορετικό από τη μεταξύ τους εσωτερική σχέση. Ο αναλαβών καθίσταται κύριος των χρημάτων και άρα δεν τελεί αδικοπραξία σε βάρος των λοιπών δικαιούχων με τη μορφή υπεξαίρεσης. Η εσωτερική, χαριστική ή επαχθής, σχέση μεταξύ των συνδικαιούχων καθορίζει την ύπαρξη και το μέτρο των αναγωγικών τους αξιώσεων. Η σώρευση στην αγωγή των νομικών βάσεων αφενός της παραβίασης εκ μέρους του εναγομένου της εσωτερικής χαριστικής σχέσης μεταξύ των συνδικαιούχων και αφετέρου της τέλεξης αδικοπραξίας με επίδειξη συμπεριφοράς που αντιβαίνει στα χρηστά ήθη εμπεριέχει αντίφαση.

Διατάξεις: άρθρ. 1, 2 ν. 5638/1932· άρθρ. 2 § 1 ν.δ.